

**MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
UNIVERSITATEA „PETRU MAIOR” TÂRGU-MUREȘ
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ȘI LITERE**

TEZĂ DE DOCTORAT

– Rezumat –

**COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:
PROF. UNIV. DR. IULIAN BOLDEA**

**DOCTORAND:
TRIF (ANCA) DELIA-NATALIA**

**TÂRGU-MUREȘ
2015**

**MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
UNIVERSITATEA „PETRU MAIOR” TÂRGU-MUREȘ
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ȘI LITERE**

IOANICHIE OLTEANU – STUDIU MONOGRAFIC

– Rezumat –

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:

PROF. UNIV. DR. IULIAN BOLDEA

DOCTORAND:

TRIF (ANCA) DELIA-NATALIA

TÂRGU-MUREȘ

2015

CUPRINS

ARGUMENT	1
CAPITOLUL 1 – PRELIMINARII BIO-BIBLIOGRAFICE.....	4
1.1. COPILĂRIA, ADOLESCENȚA ȘI ACTIVITATEA LITERARĂ.....	4
1.2. IOANICHIE OLTEANU ȘI CERCUL LITERAR DE LA SIBIU	7
CAPITOLUL 2 – UNIVERSUL TEMATIC AL POEZIEI.....	47
2.1. ASPECTE GENERALE PRIVIND LIRICA	47
2.2. ELEMENTE DE ESTETICA POEZIEI	59
2.3. CONTRIBUȚIA LA DEZVOLTAREA POEZIEI ROMÂNEȘTI	70
CAPITOLUL 3 – ACTIVITATEA LUI IOANICHIE OLTEANU ÎN PRESA LITERARĂ.....	91
3.1. PRIMELE PUBLICAȚII ȘI ROLUL DECISIV JUCAT DE ACESTA ÎN ÎNFIINȚAREA UNOR REVISTE LITERARE.....	91
3.2. CONTRIBUȚIA LA AFIRMAREA UNOR SCRITORI ROMÂNI.....	102
CAPITOLUL 4 – STIL ȘI EXPRESIVITATE	105
4.1. RECEPTAREA CRITICĂ A OPEREI	105
4.2. CĂTEVA OBSERVAȚII DE LIMBĂ LITERARĂ ȘI STIL	112
4.3. IOANICHIE OLTEANU – RESURSELE ORIGINALITĂȚII	116
CAPITOLUL 5 – ACTIVITATEA DE TRADUCĂTOR	125
5.1. PRIMELE TRADUCERI	125
5.2. CELE MAI IMPORTANTE TRADUCERI. EVALUĂRI CANTITATIVE ȘI CALITATIVE	127
5.3. RECEPTAREA PRIN TRADUCERE	134
CONCLUZII.....	140
BIBLIOGRAFIE	144
ANEXE.....	171

IOANICHIE OLTEANU – STUDIU MONOGRAFIC

-Rezumat-

Alegerea temei tezei de doctorat *Ioanichie Olteanu – studiu monografic* a pornit dintr-un imbold interior, o afinitate electivă, dar și dintr-un interes profesional, didactic și științific. Actualitatea temei constă în încercarea de reconsiderare a figurii unuia dintre scriitorii semnificativi ai perioadei postbelice, cu un rol bine determinat în evoluția literaturii române din ultimele șase decenii, atât prin implicarea în editarea unor reviste importante, cât și prin calitatea de membru al uneia dintre cele mai importante grupări din întreaga literatură română: Cercul literar de la Sibiu. Ipoteza investigației noastre constă în reliefarea locului și a rolului publicistului, poetului și traducătorului Ioanichie Olteanu, în cadrul generației sale, dar și în contextul neomodernismului postbelic. Dificultatea tratării temei s-a datorat, în primul rând, existenței unor resurse bibliografice limitate, dar și faptului că majoritatea operelor lui Ioanichie Olteanu se regăsesc cu precădere în paginile unor reviste culturale. Toate aceste creații redau ipostaza *scriitorului*, dar și a *omului* Ioanichie Olteanu, în particularitățile sale esențiale, în raport cu ceilalți și cu generația sa. Caracterul novator al cercetării este reliefat de necesitatea perceperii lui Ioanichie Olteanu, ca *om*, ca *personaj* al epocii sale, dar și ca *scriitor*, aflat pe o scenă complexă, cea social-politică, a literaturii postbelice, influențată și, uneori, chiar dominată de tarele ideologiei comuniste. Totodată, dificultatea cercetării a constat și în analiza operei scriitorului, din multiple unghiuri de vedere, prin apelul la text, la subtext, dar și la context. Am încercat, așadar, să supunem unei investigații hermeneutice, la nivel interdisciplinar, opera unui poet din spațiul mureșean, Ioanichie Olteanu, apelând, în acest sens, la un instrumentar cu acoperire în diverse planuri teoretice, mai mult sau mai puțin învecinate. Alegerea temei este motivată de încercarea de a lărgi aria interpretativă a imaginarului operei lui Ioanichie Olteanu, dar și de a trasa relieful biografiei acestui scriitor pe nedrept ignorat de critica literară actuală. Teza de doctorat își propune, astfel, să interpreteze cele mai importante aspecte din viața și opera scriitorului, conturându-i personalitatea și căutând să clarifice, acolo unde este posibil, complexitatea personalității sale. Preocupările noastre interpretative au în vedere opera, bibliografia, contextul și receptarea operei, obiectivul fundamental al tezei fiind

reprezentat de analiza operei lui Ioanichie Olteanu, în contextul literaturii române contemporane.

Alte obiective vizate de prezenta teză sunt: elaborarea unui model cât mai adecvat pentru cercetarea procesului de receptare a unui scriitor contemporan, sublinierea rolului important al traducerilor lui Ioanichie Olteanu în consolidarea și dezvoltarea limbii române literare, rolul important al acestuia în afirmarea unor tineri scriitori, compararea operei sale cu a altor scriitori contemporani din literatura română, precum și aprecierea contribuției criticilor români în procesul de receptare a operei scriitorului. Importanța teoretică și practică a prezentei teze constă în faptul că materialele de aici pot servi drept sursă de informare a cititorilor, studenților, masteranzilor sau doctoranzilor în redactarea unor lucrări privind fie procesul receptării unui scriitor contemporan în literatura română, fie chiar examinarea mai detaliată a unor aspecte privind influențele scriitorului Ioanichie Olteanu asupra altor autori români. Cercetarea de față poate constitui, credem, un punct de pornire în dezbaterile locului și rolului operei lui Ioanichie Olteanu în ansamblul literaturii române contemporane.

Teza de doctorat *Ioanichie Olteanu – studiu monografic* este structurată în cinci capitole, fiecare, la rândul său, împărțit în subcapitole, printr-o circumscriere judicioasă a celor două componente fundamentale ale demersului nostru monografic: biografia și opera.

Primul capitol - *Preliminarii bio-bibliografice* va cuprinde repere privind viața și activitatea literară a autorului și va urmări copilăria, adolescența și activitatea literară, dar și relațiile dintre Ioanichie Olteanu și Cercul Literar de la Sibiu. Ioanichie Olteanu este cunoscut și apreciat în primul rând ca om de presă literară, ca animator literar și creator de climat cultural. Intellectual cultivat și cu simțul valorii, personalitate puternică și echilibrată, înzestrat cu simț moral și justițiar, el a jucat în epocă un rol meritoriu, uneori salutar, în fondarea și orientarea unor reviste importante, reușind - împotriva injoncțiilor puterii - să le imprime o direcție cât mai puțin înregimentată. Exemplul cel mai caracteristic: sub conducerea sa, „Viața românească” a menținut un spirit benefic pentru atmosfera literară în anii ceaușști, de recrudescență agresivă a ideologizării. Opțiunea pentru gândirea independentă e ilustrată de apariția în revistă a unor texte de C. Noica, N. Steinhardt, Ileana Mălăncioiu, Andrei Pleșu etc., de prezența unor cronici literare semnate de Cornel Regman etc. Consecvent susținător al valorilor autentice, Ioanichie Olteanu rămâne legat de lansarea și impunerea multor scriitori importanți, de la generația '60 până la cea optzecistă. Meritele sale de factor de echilibru, de animator și sprijinitor al creației altora au pus în umbră creația proprie.

Cel de-al doilea capitol, *Universul tematic al poeziei*, reprezintă o explorare a reliefului poeziei lui Ioanichie Olteanu, a temelor abordate de către autor, al poeticii acestuia

și, nu în ultimul rând, va pune în lumină acele elemente care ilustrează aportul creației lui Ioanichie Olteanu la dezvoltarea poeziei românești. Baladele lui Ioanichie Olteanu, cele mai importante realizări ale lirismului său, se disting net de cele ale lui Ștefan Aug. Doinaș, Radu Stanca sau Dominic Stanca. Poetul valorifică aici, cu deosebit rafinament, resursele umorului negru, ale unei fantezii mereu controlate de luciditate, în care grotescul și carnalescul se întretaie cu unele accente ale poeziei cotidianului de mai târziu. În acest capitol, vor fi dezbătute, de asemenea, unele aspecte generale privind universul poetic, elemente de estetica poeziei, dar și unele elemente care se referă la contribuția lui Ioanichie Olteanu la dezvoltarea poeziei românești.

Cel de-al treilea capitol, *Activitatea lui Ioanichie Olteanu în presa literară*, reliefează o altă latură a acestuia, aceea de publicist, de redactor cultural și editor de reviste. În acest capitol, vom sublinia rolul important pe care poetul l-a avut la înființarea unor reviste literare, vom comenta primele publicații ale poetului și contribuția sa la afirmarea unor scriitori români. Acest capitol va fi structurat în două subcapitole, *Primele publicații și rolul decisiv jucat de acesta în înființarea unor reviste literare* și *Contribuția la procesul de afirmare a unor scriitori români*. Activitatea lui Ioanichie Olteanu în presa noastră literară a cunoscut o remarcabilă constanță și tenacitate și s-a ilustrat, deopotrivă, prin talent, vocație a construcției editoriale și energie publicistică.

Stilul și expresivitatea operei este cel de-al patrulea capitol, în care vom încerca să demonstrăm faptul că Ioanichie Olteanu este, prin bogăția limbajului poetic și prin expresivitatea stilului folosit, un poet original, cu resurse stilistice notabile. Capitolul va cuprinde trei subcapitole: *Receptarea critică a operei*, *Câteva observații de limbă literară și stil și Ioanichie Olteanu – resurse ale originalității*. Ca și la Doinaș sau Radu Stanca, și la Ioanichie Olteanu se remarcă o bogăție a limbii și stilului în totul remarcabile. Trebuie remarcat faptul că, față de primii doi „baladiști”, Ioanichie valorifică în poemele sale ironia și sarcasmul, proiectate asupra spațiului cotidian, mișcându-se, de asemenea, cu dezinvoltură în zona, mai degrabă tabu la acea vreme, a versului liber (*Camera poetului* este, în acest sens, o capodoperă).

Ultimul capitol, *Activitatea de traducător*, are în vedere actul traducerii și, implicit, receptarea poetului prin traduceri în literatura română. Dincolo de istoria termenului, vom ilustra funcționalitatea operei traduse într-un alt sistem literar, care modelează, impulsionează, educă gusturile, deschide orizontul de așteptare al cititorului. Acest capitol va fi structurat astfel: *Primele traduceri ale poetului*, *Cele mai importante traduceri*. *Evaluări cantitative și calitative* și *Receptarea prin traducere*. Bun cunoscător al literaturii ruse și dedicat traducător

din marii ei poeți, Ioanichie Olteanu este unul dintre promotorii cei mai activi ai valorilor acestei literaturi în spațiul cultural românesc. Efortului său de traducător îi datorăm tălmăciri din O. Mandelștam, A. Tvardovski, E. Bagrițki, E. Evtușenko, L. Martinov, precum și numeroase articole, comentarii, note cu trimitere la poezia rusă contemporană. Traducerea lui Serghei Esenin în limba română, realizată de Ioanichie Olteanu, ne apare, prin efortul pe care l-a presupus, ca și prin realizările deosebite, ca o încununare a acestei activități întinse pe durata a câteva decenii. Ea se distinge, prin câteva calități remarcabile, de tot ce se cunoștea până atunci în domeniul traducerii și editării lui Esenin la noi, polemizând subteran cu imaginea îngust idilică pe care i-au creat-o poetului rus traducerile lui Zaharia Stancu și George Lesnea.

Indiscutabil, o lucrare monografică dedicată operei lirice a lui Ioanichie Olteanu, dar și activității sale efervescente de fondator și conducător de reviste cu profil cultural, pe de o parte, iar mai apoi de subtil și perseverent traducător, pe de altă parte, este un demers nu doar necesar, ci și, în bună măsură, reparator și recuperator, acum, la aproape douăzeci de ani de la moartea celui care a fost recunoscut, în cadrul Cercului literar de la Sibiu, ca unul dintre cei mai importanți poeți, iar în lumea presei culturale s-a impus printr-un prestigiu neștirbit prin cultivarea (aproape cu orice risc) valorilor estetice, în detrimentul oportunismului cultural ori al imposturii.

În mod paradoxal, Ioanichie Olteanu este singurul dintre cerchiști care nu a publicat nicio carte de creații originale. Care să fie cauza unei astfel de conduite, care împinge exigența de sine dincolo de orice limită, abandonând un întreg trecut literar în pagini de revistă. Gheorghe Grigurcu este, într-o cronică din „România literară”, surprins și el de acest fapt, cu totul singular, mai ales într-o literatură ca a noastră, unde autorii așteaptă cu febrilitate să-și vadă cărțile publicate: „Cînd l-am întîlnit ultima oară pe Ioanichie Olteanu, la o ședință a Consiliului Uniunii, la începutul anilor '90, mi se înfățișa mai îngîndurat ca de obicei, cu un licăr de absență în ochi. L-am întrebat pentru prima oară de cînd ne cunoșteam (de peste trei decenii) dacă dorește să-și publice poeziile în volum. M-a privit cu seriozitate, fără iritarea pe care o asemenea chestiune o provoacă deseori unui autor care astfel dă de înțeles că dorește a se lepăda de producția cu pricina ca de un balast, spunîndu-mi neted că n-are o asemenea intenție. N-a găsit cu cale a da nicio explicație, adăugînd în schimb că lucrează în continuare la traducerea lui Esenin. Am înțeles că despărțirea de trecutul său poetic e un fapt tranșat în conștiința acestui personaj de-o energie conținută a renunțării. Cu o distincție, mai mult, cu o noblețe a renunțării, astfel cum l-aș putea caracteriza. A fost singurul membru al Cercului literar de la Sibiu care n-a lăsat nicio carte de creație originală. Un om fără umbră... Care să

fie cauza? Un scrupul excesiv al calității, o apăsare mai viu resimțită a adversităților epocii, o «secare» pur și simplu a debitului poeticesc ori altceva? Fiind dificil a ne decide la un răspuns, ne îngăduim acum a-l percepe pe Ioanichie Olteanu ca pe-o ilustrare a «eșecului», așa cum l-a considerat I. Negoïtescu. Un «eșec» pe care l-am putea socoti o veritabilă vocație. Un «eșec» asumat nu doar în text ci și în timpuria curmare a desfășurării acestuia, aidoma unei lame împlântate într-un existențial ideal. Un sacrificiu nu foarte des întâlnit în lumea literară, cu note similiascetice.”

Originalitatea lui Ioanichie Olteanu este obținută mai ales prin resursele stilistice ale „baladelor”, în acele creații poetice care, intitulate sau nu astfel, se apropie structural mai mult de această specie epico-lirică, fără să-i aparțină, totuși, nici ele, în sensul plinar al cuvântului. Baladescul a fost, cum se știe, cultivat programatic în Cercul literar de la Sibiu, realizându-se în trei variante: primele două (Radu Stanca și Ștefan Augustin Doinaș) convergente, în pofida marcantelor deosebiri, a treia (Ioanichie Olteanu) opusă ambelor prin formă, atitudine și principiu constitutiv. Radu Stanca proiectează, în baladele sale, scene de basm, de legendă și de vis, transpunând imaginarul teatralizant în timpuri medievale; Doinaș recurge la modele, la arhetipuri, la tipare simbolice ale imaginarului, în timp ce Ioanichie Olteanu transcrie materialitatea opulentă a cotidianului, prelucrând ironic și parodic situații teribile, bizare, enigmatice. Calitatea esențială a acestor construcții lirice baladești este cea care se regăsește în toate edificiile poetice viabile: calmul imperturbabil, impasibilitatea relatării, oricât de torturant ar fi conținutul. Tot ca un element de noutate ce îi asigură și o notă particulară printre baladiștii Cercului Literar de la Sibiu, este faptul că, la Ioanichie Olteanu, planurile și tablourile baladei nu mai sunt autonome, de sine stătătoare ci se află în relație conflictuală. Astfel, în vreme ce la Radu Stanca aceste planuri distincte cooperează funcțional, la Ioanichie Olteanu ele se află în antiteză. Pe de o parte, există un cadru bine delimitat și personaje: aici trăiesc într-o lume nealterată de teroarea civilizației ardeleni greoi și joviali, muncitori și hotărâți, care nu ezită să ia hotărâri esențiale (*Balada soșului înșelat, Pășania teologului cu arborele, Vacanța, Balada sinucigașului*).

Toată această tematică se află, însă, în contrast strident cu tratarea subiectului, prelucrarea fiind ironică, marcată de accente parodice, elemente ce relativizează cadrul și problematica. „Evenimentul” este firesc sau grav, duios sau tragic, dar nu e niciodată ceva care să zguduie universul, nici ceva care să transmită o încărcătură de înalte valori umane. Prin modul de prelucrare, faptul abordat începe să devină îndoielnic, iar cruzimea lucidității tinde să dizolve obiectul, să-l altereze, să-l supună unui proces de înțelegere.

Revitalizând într-un fel propriu specii căzute în desuetudine (balada, fabula, descântecul, reportajul), reabilitând ruralul, prin dizolvarea esteticii edulcorate a sămănătorismului, integrând lirismului, cu mijloace personale, fabulația, ironia, umorul (inclusiv umorul negru), parodia, falsa naivitate, Ioanichie Olteanu a exersat în literatura română un tip de poezie ce are afinități cu lirismul unor poeți ca Macedonski, Minulescu, Arghezi, Adrian Maniu, Perpessicius, D. Stelaru, Geo Dumitrescu. Pentru a fi complet, orice panoramă a poeziei românești contemporane trebuie să includă în mod necesar și contribuția autorului *Baladei înecaților*. Considerat, pe bună dreptate, cel de-al treilea baladist al Cercului Literar de la Sibiu, încă de la publicarea primelor balade, în 1945, Ioanichie Olteanu este, totodată, cel mai îndreptățit dintre cerchiști de a fi considerat inițiatorul unei noi poetici baladești, alături de Radu Stanca. Mai „modern” chiar decât colegii săi, poetul din Vaidei își devansează epoca, exersând o lirică ancorată în real, axată pe autenticitatea lumii, într-o vreme când la modă era încă poetul de stirpe modernistă, văzut ca instanță demiurgică, în legătură directă cu transcendența.

Într-un alt plan al activității sale, nu de puține ori, Ioanichie Olteanu a avut de pățimit pentru curajul și consecvența sa în promovarea unor autori aflați în dizgrația regimului. Plimbat „în interesul culturii” de la o redacție la alta, „retrogradat” de la redactor șef la secretar de redacție sau chiar la simplu redactor, „detașat” din presa culturală la Fondul Literar, apoi în aparatul administrativ al Uniunii Scriitorilor, fostul cerchist nu se leapădă cu nici un chip de această pasiune a sprijinirii, din orice poziție pe care a ocupat-o, scriitorilor valoroși, indiferent de relațiile în care se aflau aceștia cu regimul. Tocmai de aceea, nu e de mirare că foarte mulți dintre autorii aflați în situații problematice îl căutau pe Ioanichie Olteanu, îi cereau sprijinul încercând să găsească împreună cu acesta soluții pentru a depăși diversele bariere politice sau birocratice care îi îndepărtaseră, în maniera caracteristică pentru acei ani, de zonele de reală efervescență literară, acolo unde interesul publicului era maxim, iar marile nume ale criticii își exercitau influența.

În mod paradoxal, dacă nu cumva chiar miraculos pentru acea perioadă, în vreme ce întregul tablou al vieții sociale și economice era în cădere liberă, grație unor oameni ca Ioanichie Olteanu, „producția” și emulația culturală au continuat să rămână remarcabile. În contrast absolut cu presa politică oficială, invadată de interminabilele articole omagiale, golite de conținut real, presa culturală a continuat să fie spațiul unor dezbateri vii, generatoare de încărcătură estetică indiscutabilă. Pe termen lung, acest fapt a fost, cu siguranță, extrem de benefic, zona culturală fiind, oarecum, singura care a reușit să țină pasul cu europenitatea. În acest context, merită încă o dată subliniat rolul determinant pe care l-au avut, în acei ani,

conducătorii de reviste culturale în menținerea unui climat propice creației, producător de noutate și de progres în domeniu. Printre aceștia, desigur, s-a numărat și Ioanichie Olteanu, un manager cultural de vocație, al cărui rol în apariția și dezvoltarea unor publicații cu profil cultural este unul notabil, pe care istoria și cercetarea literară merită, cu siguranță, să-l rețină.

Indiscutabil, Ioanichie Olteanu nu a fost doar un poet foarte înzestrat, care a renunțat să mai scrie din motive neelucidate pe deplin, ci și un traducător de certă vocație. Lui Ioanichie Olteanu îi datorăm memorabile traduceri din literatura rusă, maghiară și greacă. Destule dintre tălmăcirile sale, în special din lirica rusă, au rămas unicele transpuneri în română ale unui univers liric în totul special, transformându-se în singura punte de legătură și dialog a limbii române cu un teritoriu expresiv de o cu totul aparte intensitate a pulsionilor emoționale. Astfel, poeți precum Alișer Navoi, Ossip Mandelștam, Nikolai Rubțov, A. Tvardovski, E. Bagrițki, E. Evtușenko, L. Martinov sunt pentru prima și singura dată (până acum) traduși în limba română. Totodată, mai multe poeme din Esenin, mai cu seamă din perioada „rebelă” a acestuia, evitate de ceilalți traducători, au fost pentru prima dată transpuse în română de Ioanichie Olteanu.

Traducerea lui Serghei Esenin în limba română, realizată de Ioanichie Olteanu, prin efortul pe care l-a presupus, ca și prin realizările deosebite, ne apare ca o încununare a unei activități tenace, întinse pe durata a câteva decenii. Ea se distinge, prin câteva calități remarcabile, de tot ceea ce cunoștea până atunci în domeniul traducerii și editării lui Esenin la noi, polemizând subteran cu imaginea îngust idilică pe care i-au creat-o poetului rus traducerea lui Zaharia Stancu și George Lesnea. Transpunerea în limba română a poeziei lui Serghei Esenin pe care ne-o oferă, cu eleganță și dăruire deplină, Ioanichie Olteanu depășește cu mult semnificația unui act de cultură. Prin noul său traducător putem să-l cunoaștem pe Esenin în profunzimea aspectelor ce fac din el unul dintre cei mai mari poeți ai secolului douăzeci. Prin intermediul său putem asista la pasionantul dialog pe care limba română îl poartă cu un text poetic de mare virtuozitate expresivă și semantică.

Cunoașterea operei lui Ioanichie Olteanu, în toată complexitatea și profunzimea sa, este încă departe de a fi un obiectiv îndeplinit. Există încă laturi ale biografiei și operei care nu sunt elucidate și comentate în mod just, așa cum valoarea creației lui Ioanichie Olteanu ar merita-o. Am încercat, în teza noastră de doctorat, să deschidem calea interpretării operei unui creator important al literaturii române contemporane, membru marcant al Cercului literar de la Sibiu, conducător de publicații literare și traducător. Demersul nostru este, așa cum am subliniat pe parcurs, și unul recuperator; ne-am propus, astfel, să scoatem opera lui Ioanichie Olteanu din conul de umbră nemeritat care o adăpostește. Scriitor născut pe aceste meleaguri

mureșene, ce împrumută adesea savorile și culorile lor poemelor de sursă bucolică, Ioanichie Olteanu este un scriitor a cărui creație își păstrează încă ascunse multe dimensiuni, semnificații și accente simbolice.

În concluzie, cercetarea noastră își propune să ofere clarificările necesare privind universul tematic și estetic al poeziei lui Ioanichie Olteanu, personalitate de primă mărime a Cercului Literar de la Sibiu, dar, în același timp, dorește să reliefeze anvergura profilului său cultural, subliniind contribuțiile sale remarcabile la apariția și menținerea la un nivel înalt a câtorva publicații ale vremii, ca și aportul consistent, prin intermediul numeroaselor traduceri, la creșterea expresivității unei limbi române literare aflate, în perioada anilor '50 ai secolului trecut, într-un moment de grea cumpănă.

Termenii cheie ai cercetării: baladesc, baladă, ironie, detașare, originalitate, promovarea valorilor, autoironie, sentimentul teluricului, recurența figurației rurale, desolemnizarea discursului poetic.

BIBLIOGRAFIE

I. BIBLIOGRAFIA OPEREI

A. POEZIE

ÎN VOLUME:

1. *Turnul și alte poeme*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2012

ÎN PERIODICE:

1. *Poem*, în *Claviaturi*, 1941, nr. 2, p. 12-13
2. *Nu prea-nțeleg*, în *Universul literar*, LI, 1942, nr. 7, p. 5
3. *Pumn de pământ*, în *Universul literar*, LI, 1942, nr. 24, p. 5
4. *Primiți, patru vânturi*, în *Vremea*, XV, 1943, nr. 701, p. 7
5. *Vacanță*, în *Vremea*, XV, 1943, nr. 709, p. 6; reluat în *Tribuna nouă*, II, 1946, nr. 61, p. 2 și în *Tribuna*, 2006, nr. 88, p. 15
6. *Sere*, în *Viața universitară*, III, 1943, nr. 1, p. 2; reluat *Tribuna nouă*, II, 1946, nr. 60, p.2
7. *Balada înecașilor*, în *Vremea*, XV, 1943, nr. 713, p.6; reluat în *Preocupări universitare*, I, 1943, nr. 1, p.80-81, în *Tribuna nouă*, II, 1946, nr. 70, p. 2, în *Apostrof*, VIII, 1997, nr. 4, p. 4 și în *Tribuna*, 2006, nr. 87, p.16
8. *Noaptea la țară*, în *Vremea*, XV, 1943, nr. 721, p. 7; reluat în *Tribuna nouă*, II, 1946, nr. 62, p. 2 și în *Tribuna*, 2006, nr. 88, p.15
9. *Altă noapte la țară*, în *Vremea*, XV, 1943, nr. 726, p. 6; reluat în *Tribuna nouă*, II, 1946, nr. 64, p. 2 și în *Tribuna*, 2006, nr. 88, p. 15
10. *Camera poetului*, în *Vremea*, XVI, 1944, nr. 738, p. 13; reluat în *Tribuna*, 2006, nr. 88, p. 15
11. *Balada sinucigașului*, în *Vremea*, XVI, 1944, nr. 741, p.10; reluat în *națiunea Română*, I, 1944, nr. 9, p. 2 și în *Tribuna*, 2006, nr. 87, p. 16
12. *Imn sublunar*, în „U”. *Preocupări universitare*, I, 1944, nr. 2, p. 206
13. *Nocturnă* în „U”. *Preocupări universitare*, I, 1944, nr. 2, p. 207

14. *Poveste de Crăciun*, în *România viitoare*, I, 1944, nr. 9, p. 2
15. *Balada sofului înșelat*, în *Revista Cercului Literar*, I, 1945, nr. I, p. 25-27
16. *Pățania teologului cu arborele*, în *Revista Cercului Literar*, I, 1945, nr. I, 1945, nr.1, p. 27-28
17. *Când răsare soarele*, în *România viitoare*, II, 1945, nr.75, p. 1
18. *I Mai*, în *România viitoare*, II, 1945, nr. 112, p. 2
19. *Poem agrar*, în *România viitoare*, II, 1945, nr. 147, p. 2
20. *An de luptă*, în *România viitoare*, II, 1945, nr. 203, p.2
21. *Când vine toamna*, în *Tribuna nouă*, I, 1945, nr. 8, p.2
22. *Turnul*, în *Tribuna nouă*, II, 1946, nr. 58, p.2, reluat în *Tribuna*, 2006, nr. 87, p. 16
23. *Desen pe barcă*, în *Tribuna nouă*, II, 1946, nr. 60, p.2
24. *Plante și animale*, în *Tribuna nouă*, II, 1946, nr. 222, p. 2
25. *Bucolică*, în *Lumea*, II, 1946, nr. 1946, nr. 35, p. 8
26. *Balada insucceselor*, în *Lumea*, II, 1946, nr. 35, p. 8
27. *Idilă*, în *Tribuna nouă*, III, 1947, nr. 448, p. 5
28. *Vânt de primăvară*, în *Lupta Ardealului*, III, 1947, nr. 160, p. 2
29. *Despre om*, în *Lupta Ardealului*, III, 1947, nr. 172, p.2
30. *Cântec de 23 august*, în *Lupta Ardealului*, III, 1947, nr. 308, p. 6
31. *Prolog la campania de însămânțări*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 461, p.3
32. *Steaguri*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 518, p. 8
33. *Ce s-a întâmplat la Răscruci cu ocazia însămânțărilor*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 665, p.1
34. *Cântec de sărbătoare*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 684, supliment cultural, p. 1
35. *Floarea soarelui*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 714, supliment cultural, p. 3
36. *Noaptea de Decembrie*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 727, supliment cultural, p. 1
37. *Descântec la o moară de apă*, în *Contemporanul*, 1948, nr. 105, p. 5
38. *Culesul porumbului la Balda în timpul nopții*, în *Contemporanul*, 1948, nr. 114, p. 4
39. *Balada presei*, în *Lupta Ardealului*, V, 1949, nr. 828, p. 2
40. *Întâmpinare*, în *Lupta Ardealului*, V, 1949, nr. 922, p. 5
41. *Glasul lui Cociuba Gheorghe*, în *Lupta Ardealului*, V, 1949, nr. 956, supliment cultural, p. 4
42. *Roata morii*, în *Almanahul literar*, I, 1949, nr. 1, p.67-70
43. *Grănicerii*, în *Contemporanul*, 1951, nr. 260, p. 1
44. *Albumul*, în *Contemporanul*, 1952, nr. 15, p. 2
45. *Amintirea Olgăi Bancic*, în *Contemporanul*, 1954, nr. 19, p. 3
46. *Metamorfoze*, în *Viața Românească*, XII, 1959, nr. 5, p. 47

47. *Deasupra bălților*, în *Viața Românească*, XII, 1960, nr. 5, p. 47-49

48. *Din porumb*, în *Luceafărul*, VII, 1964, nr. 20, p. 1

ÎN VOLUME COLECTIVE ȘI ANTOLOGII:

1. *Poem*, în *13 poeme de dragoste* (Traian Dragoș, Aurel Gurghianu...Ioanichie Olteanu), Târgu Mureș, 1946, p. 19 – 20 (Colecția Cercului literar Mureș, 1)
2. *Prolog la campania de însămânțări, Balada lui Corbea; Despre om*; în *20 poezii de Victor Felea, Alexandru Ilea, Dumitru C. Micu, Iosif Morușan, Ioanichie Olteanu, F. Păcuraru, Gabriel Pamfil, Letiția Papu*, Cluj, Consilieratul Regional al Ministerului Culturii și Informațiilor, 1948, p. 29-35
3. *Câteva cuvinte ale lui căprar Ion, slugă în Panticeu*, în *Zări noi...Poezii din munca și lupta tineretului*, București, Editura tineretului, 1949, p. 72-73
4. *Grănicerii*, în *Republicii dragi populare*, București, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, [1952], p. 33-38
5. *Deasupra bălților în Poezia română contemporană*, prefață și tabel cronologic de Eugen Simion, București, Editura pentru Literatură, 1964, p. 317-318 (Biblioteca pentru toți, 250)
6. *Deasupra bălților în Cântarea României „Viitor de aur țara noastră are”*, antologie de Victor Tulbure și Niculae Stoian, București, Editura Militară, 1965, p. 143-146
7. *Din porumb*, în *Țara poezilor. Antologie literară închinată P.C.R. la cea de a 50-a aniversare*, București, Editura Albatros, 1971, p. 266-269
8. *Balada înecașilor, Balada soșului înșelat, Pășania teologului cu arborele*, în *Zburătorul. Balade culte românești*, ediție îngrijită și introducere de Iordan Datcu, București, Minerva, 1973, p. 414-420 (Biblioteca pentru toți, 774)
9. *Balada înecașilor, Pășania teologului cu arborele*, în Dumitru Chioaru, Ioan Radu Văcărescu, *Antologia poeziei românești de la origini până azi*, II, Editura Paralela 45, 1998, p. 207-212

B. CRITICĂ LITERARĂ, ESEISTICĂ

1. *Așa sunt ei, studenții scriitori... Contribuții importante la istoria literară*, în *Viața universitară*, III, nr. 1, p. 4; 12 (semnat gin.)
2. *Marcel Prenant: „Darwin”*, în *Lupta Ardealului*, III, 1947, nr. 158, p. 2 (semnat Olteanu)
3. *Drumurile poeziei noi*, în *Lupta Ardealului*, III, 1947, nr. 189, p. 2

4. *O antologie de versuri*, în *Lupta Ardealului*, III, 1947, nr. 195, p. 2
5. *Despre poeți și poezie*, în *Lupta Ardealului*, III, 1947, nr. 200, p. 2
6. *Realitate și poezie*, în *Lupta Ardealului*, III, 1947, nr. 260, p. 2
7. *Peregrinul transilvan*, în *Lupta Ardealului*, III, 1947, nr. 284, p. 3
8. *Pe marginea „crizei culturale”*, în *Lupta Ardealului*, III, 1947, nr. 350, p. 3
9. *Pilda lui Mihail Sadoveanu*, în *Lupta Ardealului*, III, 1947, nr. 387, p. 2
10. *Notă la Oul dogmatic*, în *Tribuna nouă*, III, 1947, nr. 428, p. 3
11. *Alexei Tolstoi și sufletul rus*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 418, p. 2
12. *Scurtă privire asupra poeziei bulgare*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 423, p. 2
13. *Poezia bulgară nouă*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 425, p. 2
14. *Petru Bezruc*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 437, p. 2
15. *Gutenberg*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 439, p. 2
16. *„Dragoste, carte de aur” de Alexei Tolstoi*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 458, p. 2
17. *O scrisoare pierdută într-o lumină nouă*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 661, p. 4
18. *Victor Tulbure, Vioara roșie*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 657, p. 2
19. *„Flacăra”, poezii și scrisul pe-nțeles*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1947, nr. 696, supliment cultural, p. 3
20. *Țiganiada lui Budai-Deleanu*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 701, supliment cultural, p. 1
21. *Al patrulea cenaclu literar din Cluj*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 747, p. 2
22. *Condițiile actuale ale literaturii din Transilvania*, în *Contemporanul*, 1948, nr. 88, p. 4; 6
23. *Spre o literatură nouă*, în *Lupta Ardealului*, V, 1949, nr. 922, supliment cultural, p. 2 (semnat I.O.)
24. *Scriitorul și critica maselor*, în *Contemporanul*, 1949, nr. 162, p. 5
25. *Filiala din Cluj a Uniunii Scriitorilor cimentează legăturile dintre scriitorii români și maghiari*, în *Contemporanul*, 1949, nr. 165, p.5
26. *István Astalos, Vântul nu se stârnește din senin*, în *Contemporanul*, 1950, nr. 170, p. 10
27. *Despre un tânăr folclorist și despre noua noastră poezie populară*, în *Contemporanul*, 1950, nr. 181, p. 4
28. *Dragoș Vicol, Scrisori de la tata*, în *Contemporanul*, 1950, nr. 184, p. 4
29. *O armă în lupta pentru pace*, în *Contemporanul*, 1950, nr. 182, p. 4, nr. 183, p. 4
30. *Un poem închinat muncii pașnice*, în *Contemporanul*, 1952, nr. 28, p. 4
31. *În slujba adevărului*, în *Tribuna*, I, 1957, nr. 32, p.7
32. *Cuvânt înainte la vol. Navoi Alișer, Versuri alese*, traducere și note de Ioanichie Olteanu, București, Cartea Rusă, 1958

33. *De zece ani*, în *Viața Românească*, XII, 1959, nr. 3, p. 84-89
34. *Poeți tineri sub semnul revoluției*, în *Viața Românească*, XII, 1959, nr. 10, p. 134-143
35. *Radu Boureanu, Cântare cetății lui Bucur*, în *Viața Românească*, XIII, 1960, nr. 4, p. 146-153
36. *Cluj*, 1949, în *Steaua*, XXV, 1974, nr. 12, p. 9
37. *Prefață* la vol. Eduard Gherghievici Bagrițki, *Versuri*, în românește de Ioanichie Olteanu, București, Editura pentru Literatură, 1961
38. *Prefață* la vol. Negoită Irimie, *Cascadele luminii* [versuri], București, Editura pentru Literatură, 1964, (Luceafărul)
39. *Mozaic*, în *Albina*, LXXII, 1969, nr. 10, p. 4
40. *De zece ani (de apariție a revistei „Tribuna”)*, în *Tribuna*, XI, 1967, nr. 1967, nr. 6, p. 1
41. *Eminescu*, în *Albina*, LXXII, 1969, nr. 24, p. 4-5
42. *De ce nu avem antologii?*, în *Scânteia tineretului*, XXVI, 1970, nr. 6687, p. 1; 2
43. *Reconstrucția revoluționară a cuvântului în Secolul 20*, 1970, nr. 3-4, p. 166-167
44. *Amintirea lui Demostene Botez*, în *Viața Românească*, XXVI, 1973, nr. 3, p. 6-7
45. *Virtuțile educative ale literaturii*, în *Luceafărul*, 1974, XVII, nr. 17, p. 3
46. *Câteva cuvinte*, în *Viața Românească*, XXVII, 1974, nr. 6, p. 49
47. *Prefață* la vol. Székely János, *Doja*, [Poem], traducere de Andrei Fischof. București, Kriterion, 1974
48. *Viața Românească – 70*, în *Viața Românească*, XXIX, 1978, nr. 3, p. 3-4
49. *Dominic Stanca*, în *România literară*, IX, 1976, nr. 31, p. 8
50. *Esenin sau iarba și piatra*, în *Secolul 20*, 1976, nr. 9, p. 43-44
51. *Viața Românească. Consemnări*, în *Contemporanul*, 1976, nr. 12,
52. *George Lesnea*, în *Viața Românească*, XXX, 1977, nr. 3, p. 71
53. *George Macovescu la 65 de ani*, în *Viața Românească*, XXXI, 1978, nr. 5, p. 69-70
54. *În jurul lui Rubțov*, în *Secolul 20*, 1979, nr. 10, p. 29-33
55. *Esenin-câteva note*, note *Viața Românească*, XXXIII, 1980, nr. 12, p. 59-70
56. *Rubțov și tibia poezia*, cuvânt înainte la vol. Nicolai Rubțov, *Steaua câmpului*, în românește de Ioanichie Olteanu, București, Univers, 1980 (Orfeu)
57. *Prefață* la vol. Serghei Esenin *Ceaslovul satelor* [poezii 1911-1920], traducere din limba rusă și note de Ioanichie Olteanu, Cluj-Napoca, Dacia, 1981
58. *Izvorul și fluierul*, cuvânt înainte la vol. *Nichita Stănescu. Album memorial*, alcătuit și redactat de Gheorghe Tomozei, București, *Viața Românească*, 1984

C. CRONICI DRAMATICE

1. „Așa va fi” de Constantin Simionov, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 434, p. 2
2. „Nevasta pantofarului” de Federico Garcia Lorca, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 448, p. 2
3. „Azilul de noapte”, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 493, 5 aprilie, p. 4
4. „Rădăcini adânci”, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 515, p. 4
5. „O scrisoare pierdută”, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 675, p. 2; 8 (colaborare cu Ilie Balea)
6. „Nu se știe niciodată” de G. B. Shaw, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 467, p. 4
7. „Chopin”, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 484, p. 4

D. TRADUCERI

1. ALIȘER, Navoi, *Versuri alese*, traducere, cuvânt înainte și note de Ioanichie Olteanu, București, Cartea Rusă, 1958
2. AXIONOV, Vasili, *Supranormativa. Nuvelă cu exagerări și vise*, în *Secolul 20*, 1969, nr. 10, p. 73-123 (în colaborare cu Aneta Ilie)
3. BAGRIANA, Elisabeta, *Steaua în Viața Românească*, XII, 1959, nr. 9, p. 108-110
4. BAGRIȚKI, Eduard Gherghievici, *Versuri*, în românește și prefață de Ioanichie Olteanu, București, Editura pentru Literatură, 1961
5. BAKLANOV, Grigori Iakovlevici, *Despre morți numai de bine...*, în românește de Ioanichie Olteanu și Paul Verbițchi, prefață de Haralamb Zincă, București, Editura pentru Literatură Universală, 1964
6. BÂKOV, Vasili Vladimirovici, *Al cincilea ștreang* [roman] traducere de Ioanichie Olteanu și Rodica Șiperco, București, Editura Univers, 1973
7. BEZRUC, Petru, *Minereul*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 437, p. 2
8. BRODELE, Anna, *Cu focul inimii* [roman], traducere de Ioanichie Olteanu și L. Iporeanu, București, E.S.P.L.A., Cartea Rusă, 1959
9. ESENIN, Serghei, *Ceaslovul satelor*, traducere, prefață și note de Ioanichie Olteanu, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1981
10. ESENIN, Serghei, *Nu plâng*, în *Steaua*, XXXV, 1984, nr.12, p. 35; *De la-nceputuri; Da! E limpede-acum*, în românește de Ioanichie Olteanu, în *Tribuna*, XXXI, 1978, nr. 7, p.10

11. EVTUȘENKO, Evgheni, *Trimișii satelor merg la Lenin*, În *Secolul 20*, 1965, nr. 4, p. 3-6; *Hăulitoare*, în *România literară*, II, 1969, nr. 25, p. 23;
12. *Balada braconajului; La post! Și totuși...; Tu nu ești prefăcută...; O mână vei găsi oricând...; Monologul puiul de vulpe*, în *Secolul 20*, 1969, nr. 8, p. 91-99; *Pâinea merge singură*, în *Secolul 20*, 1979, nr. 10, p. 58-61
13. GASTEV, Alexei, *Reconstrucția revoluționară a cuvântului; Ne ridicăm din fier; Sirenele; Poarta; Către orator; Manifestația; Arată-te; Set de ordine*, în *Secolul 20*, 1972, nr. 3-4, p. 168-179
14. GRIBACIOV, Nicolai, *Zborul*, în *U.R.S.S. azi*, 1956, nr. 12, p. 21
15. GULIAȘKI, Andrei, *S.M.T.* [roman], traducere din limba bulgară de Tudor Călin și Ioanichie Olteanu, București, ESPLA, 1952
16. HAJDU, Zoltán, *Tudor Mureșan*, în *Contemporanul*, 1954, nr. 34, p. 5
17. HORVÁTH, Imre, *Versuri alese*, în traducerea lui Ioanichie Olteanu și Pere Solomon, București, E.S.P.L.A., 1953
18. HORVÁTH, Imre, *Versuri*, în românește de Ioanichie Olteanu, București, Editura Tineretului, 1953 (Cele mai frumoase poezii, 69)
19. KAȘUK, Iuri, *În fiecare zi; Proiect de odă; Primul secol; Curând*, în *Familia*, XIII, 1977, nr. 10, p. 16
20. KOJINOV, Vadim, *Bibliografia unui poet; Culoarea și lumina*, în *Secolul 20*, 1979, nr.10, p. 55-57; 62-65
21. KORAKINA, Maria, „...o mare, înfinită tristețe” în *Secolul 20*, 1979, nr. 10, p. 68-80
22. KRANDIEVSKAIA-TOLSTAIA, Natalia, *Serghei Esenin și Isadora Duncan*, în românește de Ioanichie Olteanu, cu o prezentare a traducătorului, în *Almanahul literar '80*, București, editat de asociația scriitorilor București, 1980, p. 156-159
23. LUDEMIS, Menelaus, *Cântece sugrumate*, traducere de Ioanichie Olteanu și Doina Talaz, București, Editura Eminescu, 1972
24. MAIAKOVSKI, Vladimir, *Eu însumi*, în *Secolul 20*, 1973, nr. 6, p. 5-1
25. MAJTÉNYI, Erik, *Odă*, în *Gazeta literară*, XII, 1965, nr. 11, p. 5; *Biserică de pe Valea Bistriței la Muzeul Satului*, în *Gazeta literară*, XII, 1965, nr. 23, p. 5
26. MANDELSTAM, Ossip, *Cel care a găsit o potcoavă*, în *Secolul 20*, 1969, nr. 7, p. 73-76; *Cât fast; În clanul Petropol; N-am să te mai văd; Nu ruine; Ți-aduc*, în *Viața românească*, XXVII, 1974, nr. 11, p. 32-33; *Ar fi ajuns*, în *Euphorion*, I, 1990, nr. 1, p. 16
27. MARȘAK, Samuil Iakovlevici, *În pragul vieții*, traducere de Ioanichie Olteanu și Anca Gherasim, București, Editura pentru Literatură Universală, 1963

28. MARTINOV, Leonid, *Lenin*, în *Supliment la Luminița*, 1970, nr. 10, p. 12; *Pe ultima pagină; Deveniri; O vizită la Tan; Europa; Toamna; Baladă cu Fiodor Dostoievski; Bucoavnă; De ce mă rabdă pământul? În Secolul 20*, 1974, nr. 11-12, p. 145-151
29. MICŽELAITIS, Eduards, *Harfa*, în *Viața Românească*, XXV, 1972, nr. 10, p. 4-5
30. MIHAILOV, Al., *Magia cuvintelor simple*, în *Secolul 20*, 1979, nr. 10, p. 50-51
31. OKUDJAVA, Bulat, *François Villon; Desen de copil*; în *Secolul 20*, 1968, nr. 6, p. 170-172; *Strada dragostei mele*, în *Secolul 20*, 1967, nr. 10, p. 31-32
32. *Poezia clasică japoneză*, în *Familia V*, 1969, nr. 5, p. 24. (Poeme de: autori anonimi din culegerea KOKINSHU; Autori anonimi din secolul XII; BASHO, Matsuo; BUSON, Yosa; EGYO; ISE; ISSHO, Kosugi; Ki no TSURAYUKI; KIGIN, Kitamura; KIKAKU; MITSUNE, Oshikichii; ONITSURA, Uejima; RIKUTO; SOJO, Henjo; TAKAMURA, Onu; TEISHITSU; YASUhide, Bunya; YUKIHIRA, Ariwara)
33. PÓLGAR István, *Lumina electrică*, în *Steaua*, I, 1950, nr. 10, p. 40-41
34. PRAVDUHIM, V. SEIFULLINA, Lidia, *Virinea*, versiunea românească de Ioanichie Olteanu, București, Centru de informare și documentare al Consiliului Culturii și Educației Socialiste, 1973 [litografiat].
35. PRÉVERT, Jacques, *Sărbătoare continuă; Sărbătoare; Timp frumos*, în *Secolul 20*, 1965, nr. 9, p. 75-78
36. PUȘKIN, A. S., *Contele Nulin*, în *Steaua*, V, 1954, nr. 1, p. 60-69
37. RENDIS, Dimos, *Argonauții* [poem], în românește de Ioanichie Olteanu, București, ESPLA, 1956
38. RENDIS, Dimos, *Copiii Atenei*, în românește de Ioanichie Olteanu, București, Editura Tineretului, 1958
39. RENDIS, Dimos, *Legenda lacului*, traducere de Gheorghe Tomozei, Ioanichie Olteanu și Nina Cassian, București, Editura pentru Literatură, 1963
40. RUBŢOV, Nicolai, *Steaua câmpului*, în românește și cuvânt înainte de Ioanichie Olteanu, București, Univers, 1980 (Orfeu)
41. SALAMOV, Varlam, *Povestiri din Kolâma*, traducere, tabel cronologic și note de Ioanichie Olteanu, București, Minerva, 1993 (Biblioteca pentru toți, 1987)
42. VERESS, Zoltán, *Acceleratul*, versiune în limba română de I. Olteanu, București, Editura tineretului, 1962
43. SVETLOV, Mihail, *Granada*, traducere de Ioanichie Olteanu, în *secolul 20*, 1971, nr. 6-7, p. 49-52
44. SZABÉDI, László, *Versuri alese*, în românește de Ioanichie Olteanu, București, ESPLA, 1956

45. *Țara cireșilor în floare. Poezia Japoniei*, antologie și note de Ion Acsan, traduceri de Dan Constantinescu, Ioanichie Olteanu, Virgil Teodorescu, Vasile Zamfir, București, Editura Grai și Suflet - Cultura Națională, 1995. Poeme de: BASHO, Matsuo, p. 132-139; BONCHO, Nozawa, p. 149; BUSON, Yosa, p. 154-157; CHIGETSU-NI, Kaway, p. 131; CHIYO-NI, Fukuda, p. 151-152; EGYO, Bonzul, p. 100; ETSUJIN, Ochi, p. 147; Fiica lui TAKASUE, P. 101; FUHAKU, P. 154; FUKAYABU, Kijowara, p. 92; GEKKYO, P. 161; GOMEI, P. 159; GONSU, p. 139; HENJO, Episcopul, p. 68-69; HOKUSHI, Takibana, p. 149; HYAKUCHI, P. 161; ISA, Kabayashi, p. 162-166; ISSHO, Kosugi, p. 140; IZEN, Hirose, p. 148; JOSO, Naito, p. 147; KAKEI, P. 148; KI no TSURAYUKI, p. 86-88; KI no TOMONORI, p. 89-90; KI no TOSISADA, p. 96; KIKAKU, Enomoto, p. 144-146; KIGIN, KYOKUSUI, Suganuma, p. 150; KYORAI, Mukai, p. 140; KYOROKU, Morikawa, p. 142; MICHIZANE, Sugawara, p. 75; MOTOKATA, Ariwara, p. 88; NARIHIRA, Ariwara, p. 70-71; NIJO, Împărăteasa, p. 76; OE no CHISATO, P. 89; OEMARU, Otomo, p. 158; ONITUSURA, Uejima, p. 143-144; OTSUYU, NAKAGAWA, p. 151; Poeme anonime din SHINKOKINSHU și din alte culegeri, p. 122.; RAIZAN, Konishi, p. 141; RANRAN, P. 132; RANSETSU, Hattori, p. 141-142; RIKUTO, P. 150; RIYU, p. 143; RYOKAN, P. 161; RYOTA, Oshima, p. 157;
46. TVARDOVSKI, A. *Luminile Siberiei*, în *Viața românească*, XIII, 1960, nr. 3, p. 3-8; *E iulie...; Eu știu...; Câți ani...; Depărtări*, în *Secolul 20*, 1972, nr. 1, p. 117-124
47. VERESS Zoltán, *Doi cocoși aventuroși, Un berbec zevzec. Năzdrăvanul Martinică*, traducere de Ioanichie Olteanu și Ion Acsan, București, Editura Tineretului, 1965
48. VERESS Zoltán, *Doi cocoși aventuroși*, traducere de Ioanichie Olteanu, București, Editura Ion Creangă, 1976
49. VIKULOV, Serghei, *Rubțov la Vologda*, în *Secolul 20*, 1979, nr. 10, p. 52-54
50. VIȘESLAVSKI, Leonid, *Cu ochii comunistului; Femeia; La căderea serii*, în *Viața Românească*, XIV, 1961, nr. 10, p. 32-33
51. WOLKER, Jiri, *Lucrurile*, în *Lupta Ardealului*, IV, 1948, nr. 437, p.2

E. TRADUCERI ÎN LIMBI STRĂINE DIN OPERA AUTORULUI

1. *In het maisveld. Werk mit Roemenie. Poezie. Tudor Arghezi e. a.*, Amslagontwerp, Stefan Meshor, Verautiwaarding door Kajonckheere, Voorwoord door Mihai Beniuc, Brussel-Den Haag, A. Manteau n., V., 1966

2. Franyó Zoltán, *Földi üyenet. Román költök versei*, Bukarest, Kriterion, 1979, p. 230-231, 356
3. *Above the greenish swampy pond*, traducere de Andrei Bantaș, în *Romanian Review*, XXV, 1971, nr. 2, p. 79-80
4. *Au- dessus des marais*, traducere de Zvonne Strat, în *Revue Roumanie*, XXV, 1971, nr. 2, p. 83-84
5. *Über dem Schwemmland*, traducere de Immanuel Weissglas, în *Rumänische Rundsbau*, XXV, 1971, nr. 2, p. 85-87
6. *Nal tsarstvom kamlisha*, traducere de Nicolae Pădure, în *Rumynskaja literatura*, XXV, 1971, nr. 2, p. 86-87

II. BIBLIOGRAFIE CRITICĂ

A) STUDII ÎN VOLUME

1. BALOTĂ, Nicolae, *Labirint*, București, Editura Eminescu, 1970, p. 340
2. BUZAȘI, Ion, *Valori creștine în poezia românească*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2009
3. COSMA, Ana, *Scriitori români mureșeni. Dicționar bibliografic*, Târgu Mureș, Biblioteca Județeană Mureș, 200
4. CROHMĂLNICEANU, Ovid. S.; HEITMANN, Klaus, *Baladele lui Ioanichie Olteanu*, în *Cercul literar de la Sibiu*, București, Universalia, 2000, p. 152-166; *Ioanichie Olteanu, traducător al lui Esenin. Alte tălmăciri*, ibidem, p. 353-354
5. DATCU, Iordan, *Introducere la vol. Zburătorul. Balade culte românești*, București, Minerva, 1973, p. XXVI (P.T., 774).
6. *Dicționar de literatură română, Scriitori, reviste, curente*, coordonator Dim. Păcurariu, București, Univers, 1979, p. 282
7. *Dicționarul general al literaturii române*, IV (L-O). București, Editura Univers enciclopedic, 2006
8. *Dicționarul Scriitorilor români, M-Q*, coordonatori Mircea Zăciu. Marian Papahagi și Aurel Sasu, București, Albatros, 2001
9. DOINAȘ, Ștefan Aug., *Poezie și modă poetică*, Ed. Eminescu, București, 1972
10. GRIGURCU, Gheorghe, *Existența poeziei*, Ed. Cartea Românească, București, 1986
11. MAGHERU, Paul, *Noțiuni de stil și compoziție*, Editura Coresi, București, 1991
12. MANOLESCU, Nicolae, *Despre poezie*, Ed. Aula, Brașov, 2005

13. MANU, Emil, *Ioanichie Olteanu și „Ceasul plantelor amare”*, în *Eseu despre generația războiului*, București, Cartea Românească, 1978, p. 15, 281, 298-300, 307-310, 381, 401
14. MANU, Emil, *Ioanichie Olteanu*, în *Literatura română contemporană, I. Poezia*, coordonator Marin Bucur, București, Editura Academiei R. S. România, 1980, p. 404-405
15. MICU, Dumitru, *Ioanichie Olteanu*, în *Scurtă istorie a literaturii române, II. Perioada interbelică: Poezia contemporană*, București, Iriana, 1995, p. 261; 291-292.
16. MICU, Dumitru, *Mișcarea lirică în anii 1944-1947. Generația „întreruptă”*, în *Istoria literaturii române. De la creația populară la postmodernism*, București, Editura Saeculum I. O., 2000, p. 344, 829.
17. NEGOIȚESCU, I., *Curenți noi în poezia din Ardeal*, în *Literatură*, 1966, p. 378-379. Apărut inițial în *Vremea*, XV, 1943, nr. 706, p. 6-7 și reluat în *De la „elanul juvenil” la „visatul Euphorion”(publicistica de tinerețe: 1938-1947)*, ediție alcătuită de Lelia Nicolescu, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2007, p. 208-220.
18. NEGOIȚESCU, I., *Glose la poezii tineri de azi*, în *Scriitori moderni*, București, Editura pentru Literatură, 1966, p. 459. (Apărut inițial în *Gazeta literară*, 1965, nr. 42, p. 7).
19. NEGOIȚESCU, I., *Lirismul purității și al eșecului*, în *Lampa lui Aladin*, București, Editura Eminescu, 1970, p. 51-62. Text publicat inițial în *România literară*, III, 1970, nr. 40, p. 1; 3, și reluat în *Engrame*, București, Albatros, 1975, p. 72-80.
20. NEGOIȚESCU, Ion, STANCA, Radu, *Un roman epistolar*, Ed. Albatros, București, 1978
21. NEMOIANU, Virgil, *Calmul valorilor*, Cluj Napoca, Editura Dacia, 1971, p. 41-42.
22. NIȚESCU, M., *Sub zodia proletcultismului. O carte cu domiciliu forțat, 1979-1995. Dialectica puterii. Eseu politologic*, ediție îngrijită de M. Ciurdariu, București, Humanitas, 1995, p. 255; 330.
23. POANTĂ, Petru, *Baladescul: Ioanichie Olteanu*, în *Modalități lirice contemporane*, Cluj-Napoca, Dacia, 1973, p. 56-60.
24. POANTĂ, Petru, *Cercul Literar de la Sibiu. Introducere în fenomenul original*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 1997, p. 84; 161; 186
25. POPA, Marian, *Dicționar de literatură română contemporană*, București, Editura Albatros, 1971, p. 420. (Ed. a II-a, revizuită și adăugită, București, Editura Albatros, 1997, p. 396.)
26. REGMAN, Cornel, *Despre câțiva „cerchiști”, azi*, în *Dinspre „cercul Literar” spre „optzeciști”*, București, Cartea Românească, 1997, p. 85. Interviu de Florin Muscalu.
27. ROTARU, Ion, *Eta Boeriu, Ioanichie Olteanu*, în *O istorie a literaturii române*, III, București, Editura Minerva, 1987, p. 198
28. RUSU, Liviu, *Estetica poeziei lirice*, E.P.L., București, 1969

29. SASU, Aurel, *Dicționarul biografic al literaturii române*, II, Pitești, Editura Paralela 45, 2006, p. 253
30. SELEJAN, Ana, *Literatura în totalitarism*, II, Sibiu, Thausib, 1995, p. 217
31. SCRIDON, Gavril, *Olteanu Ioanichie*, în *Istoria literaturii maghiare din România: 1918-1989*, Cluj-Napoca, Editura Promedia Plus, 1996, p. 183-188, 275, 493, 546, 596
32. STEINHARDT, N., *Cine-mi va da mie aripi ca de porumbel?* în *Critica la persoana întâi*, Cluj-Napoca, Dacia, 1983, p. 222-228
33. VALEA, Lucian, *Generația amânată*, ediție îngrijită de Oana Valea și Mircea Măluț, Cluj-Napoca, Limes, 2002, p. 297-298; 336-337.
34. VARTIC Ion, *Radu Stanca – poezie și teatru*, Ed. Albatros, București, 1978

B) STUDII ÎN PERIODICE

1. ***, *Ioanichie Olteanu: 1923-1997* [necrolog], în *24 ore mureșene*, V, 1997, nr. 869, p. 7
2. ANDRU, Vasile, *Puterea discretă a unui avangardism neintegrat*, în *Acasă*, I, 2008, nr. 4, p. 49-51, Apărut ulterior cu titlul *Ioanichie Olteanu și puterea discretă*, în *Viața Românească*, XCII, 1997, nr. 3-4, p. 151-152 și cu titlul *Puterea discretă a lui Ioanichie Olteanu*, în *Viața Românească*, C, 2005, nr. 8-9, p. 36-38
3. [BACONSKY, A. E.], g. st., *Amintirea Olgăi Bancic*, în *Steaua*, V, 1954, nr. 2, p. 124-125
4. BALOTĂ, Nicolae, *Un poet al tăcerilor*, în *Luceafărul*, 1997, nr. 13, p. 19
5. BOLDEA, Iulian, *Literatura română târgu-mureșeană postbelică*, în *Târnava*, IX, 2000, nr. 1-2-3, p. 48
6. BOLDEA, Iulian, *Ioanichie Olteanu și Cercul Literar de la Sibiu*, în *Izvoare filosofice*, tom 4, Târgu-Mureș, Editura Ardealul, 2009, 139-149
7. CIOCULESCU, Șerban, *Serghei Esenin, Ceaslovul satelor*, în *România literară*, XV, 1981, nr. 1, p. 7
8. COTORCEA, Livia, *Serghei Esenin v perevode Ioanichie Olteanu* [Serghei Esenin în traducerea lui Ioanichie Olteanu], în *Cahiers roumains d'études littéraires*, 1983, nr. 1, p. 75-82
9. CROHMĂLNICEANU, Ovid S., HEITMANN, Klaus, *Baladele lui Ioanichie Olteanu*, în *Caiete critice*, 1999, nr. 6-7, p. 40-42
10. CROHMĂLNICEANU, Ovid S., *Esenin sub o înfățișare nouă*, în *România literară*, XL, 1982, nr.11591, p. 2
11. DIMOV, Leonid, *Funia de zgură de acasă*, în *Secolul 20*, 1982, nr. 1-2-3, p. 246-247

12. DOINAȘ, Ștefan Aug., *Amintirea lui Ioanichie*, în *România Literară*, XXX, 1997, nr. 14, p. 7. Reluat parțial în comentariul *Un post-modern avant la lettre: Ioanichie Olteanu*, în *Scriitori români*, București, Editura Eminescu, 2000, p. 129-134
13. DOINAȘ, Ștefan Aug., *Un post-modern avant la lettre: Ioanichie Olteanu*, în *Scriitori români*, București, Editura Eminescu, 2000, p. 129-134
14. DOINAȘ, Ștefan Aug., „În Cercul literar de la Sibiu m-am născut a doua oară” în *România literară*, XXXVIII, 2005, nr. 22, p. 16. Interviu de Mircea Iorgulescu
15. DOINAȘ, Ștefan Aug., *Trei copii fără original*, în *Secolul 20*, 1982, nr. 1-2-3, p. 239-240
16. FELEA, Victor, *Ioanichie Olteanu - 60*, în *Steaua*, XXXIV, 1983, nr. 9, p. 15
17. GRIGURCU, Gheorghe, *Esenin într-o nouă ipostază*, în *Secolul 20*, 1982, nr. 1-2-3, p. 241-246
18. HOREA, Ion, *Evanghelia după Bacovia*, în *Lettre internationale*, iarna 2004-2005, nr. 52, p. 101-102
19. HOREA, Ion, *Mentorul meu literar*, în *Acasă*, I, 2008, nr. 4, p. 51-52
20. IRIMIE, Negoită, *Balada baladistului*, în *Arc. Litere, arte, meșteșuguri*, 1995, nr. 2-4, p. 314-315
21. IRIMIE, Negoită, *Plecarea baladistului*, în *Tribuna*, IX, 1997, nr. 28-29, p. 2
22. LOGHINOVSKI, Elena, *O versiune modernă*, în *Secolul 20*, 1982, nr. 1-2-3, p. 247-251
23. MAXIM, I., *Poezia lui Ioanichie Olteanu*, în *Familia*, IV, 1968, nr. 1, p. 1; 16
24. MAXIM, I., *Trei prezențe poetice: Radu Stanca, Ștefan Aug. Doinaș, Ioanichie Olteanu*, în *Orizont*, XXI, 1970, nr. 7, p. 51-52
25. MIRCEA, Dumitru, *Înțelept al modestiei*, în *Tribuna*, IX, 1997, nr. 28-29, p.2
26. MUNTEANU, Aurel Dragoș, *Funia de zgură de acasă. Inspirația traducătorului*, în *Luceafărul*, XXV, 1982, nr. 1-2, p. 12
27. NISTOR, Eugeniu, „*Ion Horia: <<Eu duceam cu mine, ca substanță a scrisului meu, ființa acelei lumi...>>*”, în *24 Ore mureșene*, XV, 2007, nr. 3371, p. 4
28. NISTOR, Eugeniu, *Rânduri pentru neuitarea lui Ioanichie*, în *Izvoare filosofice*, tom 4, Târgu-Mureș, Editura Ardealul, 2009, p. 150-153
29. POANTĂ, Petru, *Ioanichie Olteanu, baladistul*, în *Apostrof*, VIII, 1997, nr. 4, p. 4
30. RĂU, Aurel, *Ioanichie*, în *Steaua*, XXXXVIII, 1997, nr. 4-5, p. 21-22
31. RUSU, M. N., *Ioanichie Olteanu*, în *Luceafărul*, VII, 1964, nr. 26, p. 3
32. VASILESCU, Stelian, *Remember Ioanichie Olteanu*, în *Al cincilea anotimp*, Oradea, I, 1997, nr. 3, p. 7
33. VLAD, Ion, *Tălmăciri, Cărți. Scriitori*, în *Tribuna*, XXVI, 1982, nr. 9, p. 2

LUCRĂRI TEORETICE

1. AUERBACH, Erich, *Mimesis*, Editura pentru Literatură Universală, București, 1967
2. BAHTIN, Mihail, *Probleme de literatură și estetică*, București, Ed. Univers, 1982
3. BACHELARD, Gaston, *Apa și visele*, Ed. Univers, București, 1997
4. BACHELARD, Gaston, *Psihanaliza focului*, Ed. Univers, București, 1995
5. CĂLINESCU, Matei, *Conceptul modern de poezie*, Ed. Univers, București, 1970
6. CĂLINESCU, Matei, *Cinci fețe ale modernității*, Ed. Univers, București, 1993
7. CORNEA, Paul, *Interpretare și raționalitate*, Iași, Ed. Polirom, 2006
8. CORNEA, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Ed. Minerva, București, 1988
9. CRISTEA, Valeriu, *A scrie, a citi*. Cluj Napoca: Editura Dacia, 1992
10. DUDA, Gabriela, *Introducere în teoria literaturii*, București, Editura All, 1998
11. DURAND, Gilbert, *Structuri antropologice ale imaginarului*, Ed. Univers Enciclopedic, București, 1998
12. DURAND, Gilbert, *Aventurile imaginii. Imaginația simbolică. Imaginarul*. București: Editura Nemira, 1999
13. DURAND, Gilbert, *Figuri mitice și chipuri ale operei, de la mitocritică la mitanaliză*, București, Editura Nemira, 1997
14. ECO, Umberto, *Opera deschisă*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2006
15. ECO, Umberto, *Istoria frumuseții*, București, Editura Rao, 2005
16. ECO, Umberto, *Istoria urâtului*, București, Editura Rao, 2007
17. ECO, Umberto, *Tratat de semiotică generală*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1982
18. FRIEDRICH, Hugo, *Structura liricii moderne*, Ed. Univers, București, 1979
19. FRYE, Northrop, *Anatomia criticii*, București, Editura Univers, 1970
20. FUKUYAMA, Francis, *Sfârșitul istoriei și ultimul om*, Ed. Paideia, București, 1994
21. HĂULICĂ, Cristina, *Textul ca intertextualitate. Pornind de la Borges*, București, Editura Eminescu, 1981
22. HUIZINGA, Johan, *Homo ludens*, Ed. Humanitas, București, 2002
23. KAYSER, Wolfgang, *Opera literară*, Ed. Univers, București, 1979
24. LIBIS, Jean, *Apa și moartea*, Ed. Cartimpex, Cluj-Napoca, 2000
25. LYOTARD, Jean Francois, *Plăcerea textului*, Ed. Univers, București, 1995
26. TODOROV, Tzvetan, *Literatura în pericol*, Ed. Univers, București, 1995

DICȚIONARE, ENCICLOPEDII

1. *Dicționar analitic de opere literare românești* (coord. Ion Pop), Ediție definitivă (vol. I-II), Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2007
2. Marino, Adrian, *Dicționar de idei literare*, vol. I, Ed. Eminescu, București, 1973
3. *Dicționarul literaturii române* (coord. Acad. Eugen Simion), vol. I-II, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2012
4. Kernbach, Victor, *Dicționar de mitologie generală*, Ed. Albatros, București, 1983
5. Hangiu, Ion, *Dicționar al presei literare românești*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1987
6. *Dicționarul scriitorilor români* (coordonatori Mircea Zăciu, Marian Papahagi, Aurel Sasu), vol. I-IV, 1995-2001, Ed. Fundației Culturale Române, Ed. Albatros, București
7. Chevalier, Jean, Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri. Mituri, vise, obiceiuri, gesturi, forme, figuri, culori, numere*, vol. I-III, Ed. Artemis, București, 1995